

**PAS
PRE
ŽIVOT**

Zem

**„Sme natoľko živí,
nakoľko nechávame žiť Zem“**

**Každý z nás je súčasťou planéty, ktorá sa
volá Zem.**

**Predstav si pavučinu. Jemné vlákna
tvoria dokonalú, pevnú a jednotnú
štruktúru. Ak sa dotkneme pavučiny,
naruší sa celistvosť celej siete. Oká, ktoré
ju tvoria, sami o sebe nič neznamenajú.
Význam má iba celok – pavučina. Aj naša
Zem je takouto pavučinou vzájomných
vzťahov.**

**V poslednom desaťročí sa ľudstvo
dostalo do novej situácie. Po prvýkrát
v histórii človek ohrozuje svoju vlastnú
existenciu. Dostáva sa do rozporu
s prírodou. Východiskom z tejto situácie
je zmena myslenia veľkého počtu ľudí,
ktorí nemajú ovládať celý svet, ale
predovšetkým samých seba.**

*„ Príroda je nádherná kniha,
ale nemá cenu pre toho,
kto ju nevie čítať. “*

Čo prajú našej Zemi žiaci 6. ročníka?

„Prajem Zemi, aby vždy prekvitala do krásy.“

Petra

„Chcela by som, aby Zem bola zdravá.“

Simona

„Prajem Zemi, aby sa na nej rodili iba takí ľudia, ktorí si ju budú vážiť.“

Lucia

„Prajem Zemi jasné Slnko, čistú priehľadnú vodu a vôňu kvetov.“

Janka

„Želala by som si, aby sa Zem nestratila v špinavých oblakoch z výfukov áut.“

Miroslav

„Prajem Zemi len to najlepšie, aby sa ľudia o ňu starali a chránili ju.“

Veronika

4

Život je voda

Živá časť našej planéty, podobne ako ľudské telo, je tvorená prevažne vodou. Vo vode vznikol život. Bez čistej vody nie je možný život na našej Zemi. Hlavnými zdrojmi pitnej vody u nás sú pramene, podzemná voda, nádrže, ... Kedysi boli potôčiky plné rakov a rieky plné rýb.

Viete odpovedať na otázky?

Čo môže ohrozovať čistotu vôd?

Pre koho je voda dôležitá?

Načo používaš denne vodu?

Ako šetriš vodou?

Predstav si, že celý deň idete v horúčave s batohom na chrbte po horských chodníkoch.

Konečne si môžete sadnúť a oddýchnuť si.

Čo urobíte najskôr?

Pospíte si, najete sa, alebo sa napijete čistej

vody z prameňa?

5

„Čo je symbolom čistých potôčikov?“

Názov tvor z písmen: kar rečiny

Utvor čo najviac slov, ktorých základom je

slovo- rak

pr. Mrak, zázrak,...

„Keby som bola kvapkou vody“

Ponor do ponára s vodou konček prsta tak, aby ti na ňom zostala kvapka vody. Pozri sa, ako ňou preniká svetlo, všimni si jej pohyblivosť.

Predstav si, že si kvapkou vody a napíš príbeh o sebe. Čo si prežila, komu si pomohla,.....

Čistý vzduch

Pre život je nevyhnutný aj čistý vzduch. Zem sa v súčasnosti prehýba pod približne 2,5 miliardami ton odpadu, čo má za následok nadmerné znečisťovanie vzduchu a vody.

Najväznejšími dôsledkami nášho počínania sú:

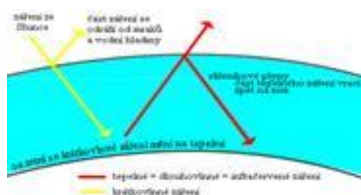
- skleníkový efekt
- ozónová diera
- kyslý dážď
- úbytok fauny a flóry

Vieš vysvetliť tieto pojmy?

Čo je to skleníkový efekt ?

Teplo prichádza na Zem zo Slnka a väčšina sa odráža nazad do vesmíru. Úniku tepla z povrchu Zeme zabraňuje vrstva nahromadeného oxidu uhličitého.

Tento jav sa nazýva **skleníkový efekt**.

Čo je to ozónová diera?

V stratosfére sa nachádza ozónová vrstva

(O₃), ktorá tvorí ochranný filter pred pôsobením ultrafialového žiarenia. Toto žiarenie je nebezpečné pre všetky organizmy. Príčinou narušovania ozónovej vrstvy sú výfukové plyny lietadiel, oxidy dusíka, ktoré unikajú spaľovaním fosílnych palív a freóny sprejov. Najviac je narušená nad Antarktídou. Vieš prečo?

Čo je to kyslý dážď?

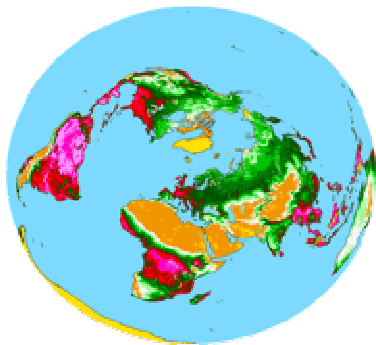
Kyslé dažde vznikajú dôsledkom vypúšťania škodlivých chemických látok z tovární do ovzdušia. Rozpustené sa s dažďovými kvapkami dostávajú späť na Zem.

Kyslý dážď ničí rastliny, živočíchy a znečisťuje pôdu.

Ničí aj kultúrne pamiatky a pôsobí na zdravie ľudí.

“Miesto , kde sa cítim príjemne”

Pohodne sa posad', predstav si miesto kde rád(a) oddychuješ a kde sa cítiš príjemne. Rozmýšľaj o veciach, ktoré robia toto miesto príjemným. Nakresli toto miesto na malú kartičku. Prilep kartičku na zemeguľu tam, kde by si chcel(a), aby sa tvoje miesto pokoja nachádzalo. Čo ak práve tam kde si umiestnil(a) kartičku je veľmi znečistené ovzdušie a voda? Práve tu došlo k ropnej havárii. Priestor je preplnení ľuďmi a haldami odpadu. Je tu málo zelene.

0.0 0.2 0.4 0.6 0.8
AVERAGE GREENNESS

10

Veľa ľudí trpí na alergie.

Ako sa teraz cítiš na svojom mieste?

Čo práve robíš?

Oddychuješ? Čo urobíš?

Premiestnil si kartičku na iné miesto?

**Aké sú tvoje návrhy na zlepšenie
životného prostredia?**

Návrhy detí 6.ročníka:

- vysadíme nové stromčeky
- budeme doma šetriť vodou a elektrickou energiou
- budeme triediť doma odpad
- vyčistíme turistický chodník od odpadkov
- prinesieme papier do zberu

**“Čím viac nás bude správne konať,
tým rýchlejšie sa naša Zem uzdraví.”**

11

EKOHRA

Tieto slová zatried' do štyroch skupín po štyri na základe spoločného znaku:

list citrón malina

rosnička slnko krv

jazero uhorka banán nebo

tráva žltok jahoda oheň

slivka nezábudka

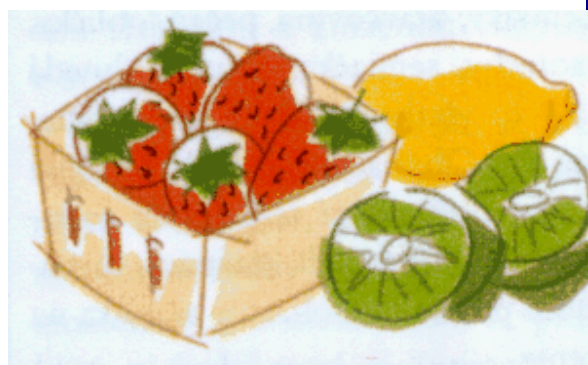
1 , , ,

2 , , ,

3 , , ,

4 , , ,

Roztriedil (a) si ich podľa farby?(zelená, žltá, červená, modrá). Ak nie, skús to ešte raz. Takou farbou, ktorá sa ti páči, namaľuj obrázok.

Nájdeš ma?

V sieti je ukrytých 28 rastlín

Sú to:

L É R Y

Hľadaj týmito smermi (↑, ↓, ←, →)

Ž	R	B	A	Z	A	B	D	A	K	V	O	D	E	M	L	A	H
E	D	H	A	J	O	H	I	T	S	O	K	P	I	U	Z	T	O
R	T	J	Ľ	M	T	L	I	P	A	J	O	H	Ľ	Ó	B	Á	R
U	Á	P	Z	R	H	N	O	S	A	D	C	H	A	J	N	M	E
C	N	O	E	K	O	B	L	E	N	T	R	E	P	I	K	H	C
H	E	D	B	V	L	C	E	S	N	A	K	A	I	V	L	A	Š
A	P	B	Í	A	H	K	M	S	K	O	R	O	C	E	L	C	D
V	Š	E	R	C	F	G	A	V	A	P	Ú	P	B	I	B	I	Š
B	Z	Ľ	K	P	Ľ	Ú	C	N	I	K	U	A	Z	E	R	B	G
U	A	B	A	N	I	Ľ	A	P	V	Ď	A	T	E	L	I	N	A
D	L	E	V	A	N	D	U	Ľ	A	Z	K	Í	T	H	C	E	N

14

Test s tajničkou

Ochrana prírody zušľachtuje nielen tvár
(dokončenie je v tajničke)

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
10	11	12	13	14	15	16		

1. Čo je to kožatka?

U - plaz

V- ryba

Z - korytnačka

2. Najväčšie vajcia na svete znáša:

D - bocian

E - pštros

F - orol

15

3. Kvety vábia včely:

M - farbou

N - vôňou

O - nektárom

4. Soldanelka roztopí sneh okolo seba:

C - soľou

D - jedlom

E - teplom

5. Čo je to recyklácia?

A - obnova

E - triedenie

I - spaľovanie

6. Čo je to skamenelina?

K - výrobok z kameňa

L - zvyšok dávno žijúceho organizmu

M - drahokam

7. Stonožka má:

C - veľa nôh

D - 100 nôh

E - 36 nôh

16

8. Ktorý živočích je najväčší na svete?

A - vráskavec ozrutný

B - slon indický

C - manta

9. Najvyššie stromy na svete sú:

I - topole

J - sekvoje

K - jedle

10. Čo majú ťavy v hrboch?

Č - tuk

Ž - vodu

Š - vzduch

11. Chameleon zmení farbu.

J - keď sa zľakne

K - keď útočí

L - podľa prostredia

12. Najmenší vtáčik na svete je?

M - čížik

E - oriešok

O - kolibrík

17

13. Podľa čoho sa orientujú sťahovavé vtáky?

U - pomocou mapy

V - podľa Slnka a hviezd

Z - podľa čuchu

14. Ako sa bránia mravce?

E - kyselinou mravčou

F - jedom

G - hryzadlami

15. Kto zahrieva vajčka u tučniakov?

K - samec

L - samica

M - striedavo

16. Holuby krmia svoje mláďatá:

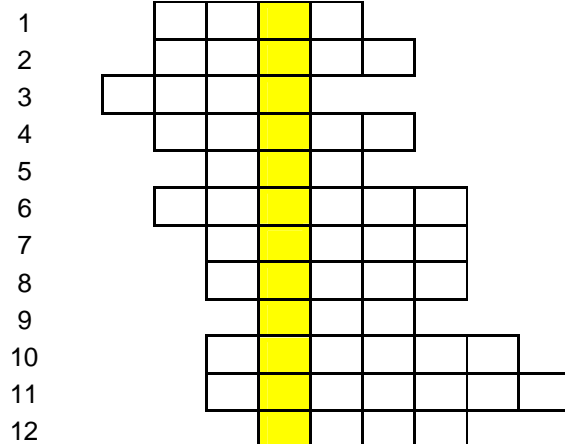
A - mliekom z hrvoľa

B - semenami

C - hmyzom

18

Vysvetli výrok v tajničke!

1. Kráľovná kvetín

2. Schránka mäkkýšov

3. Nevyhnutná podmienka života

19

4. Stavebná jednotka organizmov

5. Biotop stromov

6. Náš veľký sťahovavý vták

7. Tuhé fosílné palivo

8. Symbol ochranárskych aktivít

9. Užitočný hmyzožravec

10. Náš nejedovatý had

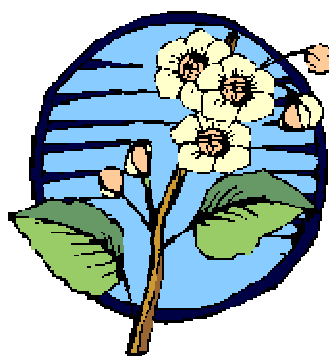
11. Jed v cigarete

12. Zviera , ktoré má hrby

20

*„ Zem poskytuje dosť k uspokojeniu
potrieb každého človeka , ale nie dosť
pre chamtivosť každého človeka.“*

Mahátma Gándhí

21